

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلسین - اخبار مجلس انتصابات - آگهیهای رسمی و قانونی

شماره ۱۷۶۶

شنبه ۱۷ اسفندماه ۱۳۲۹

سال هفتم

شماره مسلسل ۱۲۴

دوره شانزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۲۴

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز یکشنبه ۱۴ اسفندماه ۱۳۲۹

فهرست مطالب :

- (۱) تصویب صورت مجلس
- (۲) تصویب دوفوریت لایحه اجازه انتشار اسکناس
- (۳) بقیه مذاکره در گزارش کمیسیون بودجه راجع به شهریهها
- (۴) تقدیم چهار فقره لایحه بوسیله آقای کفیل وزارت دارائی
- (۵) بقیه مذاکره در گزارش کمیسیون بودجه راجع به شهریهها
- (۶) تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس نیمساعت قبل از ظهر بریاست آقای رضاحکمت تشکیل گردید

(۱- تصویب صورت مجلس)

یکساعت

رئیس - صورت غائبین جلسه گذشته قرائت

رئیس - آقای شهاب خسروانی

می شود :

(بشرح زیر قرائت شد)

صورت غیبت و دیرآمدگی آقایان نمایندگان در

شهاب خسروانی - بنده را غائب بی اجازه

نوشته اند در صورتی که بنده غائب بی اجازه نیستم هرچشم ببقایم ریاست نوشته ام که غیبت بنده بملت گرفتاری بوده منتهی کمیسیون معاصبات این مرخصیها را مراعات نمی کند و بتعمیق انداخته است .

رئیس - اصلاح می شود . آقای اسلامی بفرمائید .

اسلامی - حق این است که در این موقع بایستی بصورت جلسه اعتراض کرد ولی بنده خواستم یک تابه فقط توجه آقای نصرت وزیر را نسبت به زلزله زدگان لاریجان جلب کنم (صحیح است) و البته در اینموقع آقایان اجازه فرمودند که بنده آنهم وقت مجلس را بگیرم و توجه آقای نصرت وزیر و دولت را

جلسه صبح پنجشنبه دهم اسفندماه ۲۹ غائبین با اجازه آقایان ، دکتر مصباحزاده - محمود محمودی - دکتر نبوی - یالیزی - اورنگ - امینی - قاسم فولادوند - محمد ذوالفقاری - دکتر مصدق - جمال امامی - دکتر شایگان - طباطبائی - بهجانی - فرامرزی - تولیت - صدیر میرحسینی - فانیون بی اجازه ، آقایان قبادیان - حسن اکبر سندسودآورد - علیمحمد دهقان - شهاب خسروانی - نصرتیان .
دیرآمده با اجازه - آقای مصدق بیرونند

جلب کنم که این بیچارهها زیر برف و باران مانده اند و تمام خانه هاشان در اثر زلزله خراب شده است
رئیس - آقای بهادری .

بهادری - عرض کنم بنده امروز برای تظنن قبل از دستور اسم نویسی کرده بودم که صحبت کنم و مطالبی را بعرض آقایان برسانم فرصت نشد چون روز جمعه عده ای از افسران بینده مراجعه کرده بودند گویا راجع بتزریق و حد نصاب که اینها را ملاحظه نمی کنند شاکی بودند و این نامه آنها را هم می دم خدمت آقای نصرت وزیر که راجع باین افسران توجهی بکنند .

رئیس - بسیار خوب . آقای مکی

مکی - در جلسه گذشته بنده شرحی راجع به چند نفر مسلول که از آسایشگاه شاه آباد آمده بودند جلوی درب مجلس عرض کردم بعد تحقیق که کردم آنها خوب شده بودند و عکس برداری هم شده است از سینشان (دکتر جلالی - پیش من هم آورده اند) در این جریان آقای دکتر دانشور رئیس آسایشگاه شاه آباد نه تنها در این کار دخالتی نداشته است بلکه کاری هم برای آنها تهیه کرده است (صحیح است) و اینها آمده اند ذهن بنده و بعضی از نمایندگان رامشوب کرده بودند واحساسات بنده را هم برانگیختند تصور کردم که مسلولند دیروز هم رفته اند به وزارت بهداری بشخص دکتر دانشور اهانت کرده اند بنده خواستم اینجا عرض کنم که نسبت بدکتر دانشور قصدی نداختم و او را شخصی می دانم که وجودش در آسایشگاه مفید است امیدوار هستم بتواند خدمت بیشتری بآنجا بکنند .

رئیس - دیگر بصورت مجلس نظری نیست ؟

آقای پیراسته

پیراسته - عرض کنم بنده می خواستم توجه جناب عالی را جلب کنم که بعد از این آقایان اعضای هیئت رئیسه از این درب نروند بیرون چون تصدی کار توجهی باین در ندارد .

رئیس - هر کس وظیفه خودش را انجام می دهد وقتی بیرون بیرون نمی دهند نسبت به وزارت مجلس نظری نیست ؟ (اظهاری نقد) حضورت مجلس

تصویب شد - (۴) - تصویب دو فوریت لایحه اجازة انتشار اسکناس

رئیس - چند نفر از آقایان تقاضای نطق قبل از دستور کرده اند (نمایندگان - دستور) چون وقت گذشته و باید کاری بشود نطق قبل از دستور بماند برای بعد در جلسه پیش اعلام رأی شد نسبت به فوریت اول لایحه نشر اسکناس مخالف و موافق صحبت کرده بودند بایستی رأی گرفت ، آقایانی که با فوریت اول لایحه موافق اند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد فوریت دوم لایحه مطرح است .

آزاد - آقای منشی این طرف هم نگاه کنید .

محمدعلی مسعودی - آقای بهزادی این طرف مجلس هم حساب است .

رئیس - آقای فرامرزی بفرمائید .

صفائی - در جلسه گذشته ما اسم نوشتیم

رئیس - جلسه گذشته حساب نیست در فوریت اول بود باید در این جلسه تقاضا کنید .

فرامرزی - بنده مریض بودم و حالام هستم و بجای منی آمدم ولی دیدم یک موضوعی مطرح است که مربوط به بیعت هومی است و مربوط به بیعت مملکت است و من معتقدم آن سربازی که در موقع سخت جارا خالی می کند بعنوان اینکه مریض است اگر چه مریض باشد خطا کار است و مقضی است و او در آخرین رتبه هم باشد در موقع سخت باید بیاید و درس جانی خودش بایستد و وظیفه اش را انجام بدهد ، من وقتیکه دولتها میامند اینجا و بیعت این تریبون بر نامه شان ر می خوانند و اولین ماده بر نامه شان پائین آوردن هزینه زندگی است بیاد آن شهری میانتم که میگویند هزار لیر رفته بود آنجا میخواست بچه قسمت کند گفتند هزار لیر آمده است این شهر بچه قسمت میکند یکی گفت آقا باین هزار لیر بگوئید بچه مارا تکبیر ما از بچه ای که بعدها بنا میدهند نظر کردیم حالا اگر این دولتها اینقدر لطف کنند و یک دولتی بیاید و عملی نکند که هزینه زندگی را بالاتر ببرد ما از او ممنونیم ولی میباید و قول میدهند و ماده اول بر نامه شان پائین آوردن هزینه زندگی است از روز شهر یور که وضع مملکت تغییر کرده یا بعقیده من بهم خورد تمام دولتها اساس بر نامه شان روی پائین آوردن هزینه زندگی بوده و تمام دولتها یک منار درست کرده اند و زندگی را بالا برده اند تا آنجائی که اگر از جای اول که هزینه زندگی بوده آدم بایستد نگاه کند تا آنجا بیاید دولت هزینه زندگی را بالا برده است کلامش میباید این لایحه احتیاج چاپ اسکناس هم حتماً هزینه زندگی را بهمان نسبت بالا میرود دولتی که وعده داده هزینه زندگی را میآورد پائین بچین تا ویلی نباید عملی بکند که هزینه زندگی را ببرد بالا (صفائی - بالا نبرد) درست است گمان میبکنم دوره سیزدهم بوده دیشب هم نوشته بودم یک هجرت چله ای بود من گفتم هزینه زندگی که در مرتبه میبود بالا یکی از کلا مثل چاهائی گفت تغییر آقا بالا میآورد همه و کلای دیگر باوشندیدند و امیروارم

را کرده اند آمدیم شما این اسکناسها را چاپ کردید هزینت بیست مرتبه بالا رفت یعنی چیزی که قیمتش سه تومان بود شد شصت تومان و پائین هم نیامد آن وقت در این موقع آخر است که ما مکرر در اینجا تذکره دادیم تجربه داریم میباید که میانند بقیه مجلس را بگیرند میگویند ده زود باش ده زود باش ده زود باش مجلس بیاید رأی بدهد این يك قضیه کوچکی نیست قضیه آن یارو است که رفته بود توی مهمانخانه گفت آقا ده زود باش ده زود باش تا خلوغ نشده زود بیاور بعد بیخدمت هم خیال کرد که خیلی مهم است زود گذارا بهش داد بعد که غذا را خورد گفت مرحمت زیاد بیخدمت گفت کهجا پول بدهید گفت پول ندارم گفت برای همین بود که میگفتید ده زود باش ده زود باش گفت میدانستم چون آخر باید کتک کاری بشود میگفتم زود باش مجلس نباید لایحه باین مهمی را باین فوریت رأی بدهد چرا میخوانند اسکناس چاپ کنند برای این که پول ندارند اگر هر کس که پول ندارد کاغذ چاپ کند و این کاغذ قیمت دارد من هم چاپ می کنم شما هم چاپ بکنید کاغذ را در مقابل پول چاپ می کنند یعنی باید دولت پول داشته باشد تا بتواند کاغذ چاپ کند ، اسکناس چاپ کند دولتهای ما يك مقاله عیبی دارند و آن این است که می گویند ما صد درصد پشتوانه داریم با این اعتباری که ایشان می گویند با يك اشرافی میشود صد هزار میلیون چاپ بکنند چرا ؟ برای این که شما هر چه زیادتر اسکناس چاپ کنید قیمت پول می آید پائین و قیمت آن اشرافی و لیره مهرد بالا آنوقت يك دانه اشرافی قیمت پیدا میکند صد هزار میلیون تومان باز هم صد در صد پشتوانه است صد درصد پشتوانه وقتی صحیح است که الان اعضاء بگویند بما پهلوی بدهید ۵۰ تومان از شما قبول می کنیم پهلوی شما ۱۰۰ تومان قیمتش است اگر يك پهلوی را در مقابل يك اسکناس ده تومانی دادید آن وقت صد درصد پشتوانه دارد اگر پهلوی راحتی پهلوی ده تومانی خودتان را ۵۰ تومان هم ندادید دیگر صد درصد شراست (قاسم فولادوند - کدام يك از مالک صد درصد پشتوانه دارند ؟) من کار ندارم کدام يك از مالک صد درصد پشتوانه دارند یا ندارند ولی دولت این مقاله را بیکنند دولت را گول میزنند هر وقت من اسکناس ده تومانی را آوردم شما يك پهلوی طلا بمن دادید آنوقت شما صد درصد پشتوانه دارید ولی اگر يك پهلوی طلا را ۶۰۰ تومان هم ندادید شما يك ششم هم پشتوانه ندارید اینها مقاله است می گویند اسکناس هست ولی از جریان خارج شده اسکناس از جریان خارج نشده بدلیل اینکه هر کدام از شماها میل دارید جیبتانرا پر کنید از اسکناس صد تومانی دهر دکانی هر چه خواستید بفرید می بینید صاحب دکان فوراً پول شمارا خرد میکند و اینهم که می گویند مردم با اسکناس احتیاج پیدا کرده اند درست نیست و اما اینکه می گویند اسکناس بلو که شده در بعضی جاها مثلا در جانی خواندم که رئیس بانک گفته که ۲۰۰ میلیون تومان بانک انگلیس بلو که کرده است یا شرکت نطق اسکناس هائی را که می گیرد پس نرود یا می گویند شما لایحه ایستکار

فرامرزی - آقای پیراسته موافقت ؟

پیراسته - بلی .

رئیس - بفرمائید .

پیراسته - عرض کنم که مسائل فنی مخصوصاً يك چنین مسئله ای که با همه چیز مملکت تماس دارد بعقیده بنده باید در يك محیطی دور از تشنج و احساسات مطالعه بشود و تصمیم گرفته شود این مسئله همانطوری که در جلسه خهومی صحبت شد مربوط با اکثریت و اقلیت نیست مربوط بطبقه خاصی نیست مربوط بتام ملت ایران است و مربوط ببیوه زنانی است که هستی و سرمایه آنها در دست ماکه مجلس هستیم قرار گرفته اگر جناب آقای فرامرزی استاد بنده در اصل موضوع مخالفت کرده بودند چیزی نبود چون دلایل له و علیه اینجا گفته میشد چون يك دسته موافق بودند و دسته ای مخالف اما راجع به فوریت همانطوری که عرض کردم عصبانی نشوید . آقای فرامرزی عرض کردم اگر با اصل موضوع موافقت یا مخالفت می فرمودید اشکالی نداشت چون این موضوع يك مسئله نظری اقتصادی است که هر کسی ممکن است بر له و علیه آن دلایلی اقامه بکند اما راجع به فوریت عرض می کنم اگر می بایست لایحه بگذرد باید با فوریت باشد .

فرامرزی - اینطور نیست .

دکتر بقائی - آقای فرامرزی حق الحکبه ایشان مانده باید زودتر بگیرند .

پیراسته - حق الحکبه را بنده نمی گیرم اشخاصی استفاده می کنند که از خارجها پول می گیرند بنا بر این بنده عقیده دارم اگر بناست این لایحه بگذرد و مجلس شورای ملی با انتشار اسکناس موافق است برای اینکه جلوگیری بشود از سوء استفاده اشخاصی که ممکن است از این مایه ها استفاده کنند باید فوری بگذرد و اگر نباید بگذرد این يك مسئله دیگری است مرض کردم که يك مسئله نظری است و این يك مسئله

اقتصادی است که باید دلایل له و علیه اینجا گفته شود و علت مخالفت با بیانات آقای فرامرزی استاد خودم برای این بود والا عرض دیگری نداشتم

رئیس - رای گرفته میشود دو فوریت دوم آقایانی که با فوریت دوم موافقت قیام فرمائید (همه)

زبیدی قیام کردند تصویب شد لایحه برای طبع و توزیع فرستاده می شود و در دستور روز سه هفته قرار می گیرد .

(۳) - بقیه مذاکرات در گزارش کمیسیون بودجه راجع به شهریه ها

رئیس - در جلسه پیش شهریه ها مطرح بود آقای حاجری زاده بعنوان مخالف صحبت کردند حالا نوبت يك نفر موافق است آقای عباس اسلامی

اسلامی - بعقیده بنده بایستی دولت يك لایحه جامعی برای کارمندان دولت که در حین انجام وظیفه مسلول و یا مصدوم می شوند یا دچار يك مخاطراتی می شوند و جانشان در خطر است بطور کلی مجلس بیاورد که هر وقت آن ماده با یکی از کارمندان تطبیق کرد بدون اجازه ثانوی از مجلس شورای ملی برای آنها يك مقرری برقرار بکند بنده با پرداخت مستمری این چند نفری که فعلا صورت دادند و کمیسیون بودجه هم تصویب کرده موافقت (مکی - برای ورثه محمد مسعود هم پیشنهاد کنید بدهند) بله بنده با آنها موافقت

ولی از این جهت نگران هستم که کم کم این ترتیب مد بشود و مرسوم بشود هر سال دولت بغواش عمر و وزید يك لیست بسیار بزرگی بیاورد بجلس و اجازه بخواهد که مجلس شورای ملی اجازه بدهد باین اشخاص مقرری پرداخته شود بنده با این مخالفم و مخالفت از این

جهت اصولی است و روی این مخالفت بنده صحبت میکنم والا با اصل پرداخت موافقت دارم ولی از يك جهت هم بنده نگرانی دارم چون این صورت که تهیه شده جز یکی دو نفر که بنده می شناسم بقیه را بنده نمی شناسم که آیا این مقرری که پرداخت می شود برای خدمتی است که مورت آنها یعنی پدر آنها در خدمت دولت انجام داده است بنده نمی دانم این اسمی که اینجا ذکر شده مورت اینها پدران اینها چه کاری کرده اند؟ چه فداکاری کرده اند (دکتر جلالی - مردمان شایسته ای بوده اند) اگر اینها بصرف اینکه مردمان شایسته ای بوده اند بورت آنها این شهریه پرداخته می شود

جناب آقای دکتر جلالی هم مردم این کشور اصل این است که هابسته هستند مگر اینکه خلافت ثابت شود اگر خلافت ثابت بشود يك مجازاتی دارد بنابر این ما نمیتوانیم بودجه مملکت را همیشه صرف این قبیل کارها بکنیم اگر این کار مرسوم بشود خوب تمام کارمندان دولت که حالا شاغل مقاماتی هستند البته بکروزی دیر یا زود متأسفانه فوت خواهند کرد روی اجبار طبیعت و باین ترتیب ما مجبوریم برای همه کس شهریه بر قرار کنیم چون در این دوره نمایندگان دوره ۱۶ هر يك ده نفر آشنا دارند یاده نفر وزیر هستند کدام آنها هم ده نفر آشنا دارند و همینطور اگر برای همه این آشنایان شهریه تصویب و مرسوم بشود بنده خیال می کنم تا ۲۰ سال دیگر ما شاید یک میلیون

از این قبیل اشخاص داشته باشیم که بایستی از خزانه دولت با ارقام درشتی بورت آنها کومک بکنیم بنده عرض کردم من این آقایانی که اینجا اسمشان در صورت هست هیچ نمی شناسم بنده فقط یک نفر را می شناسم که آنرا شایسته میدانم و آن پسر مرحوم جمشیدی است که از قضات دادگستری بوده و خدا شاهد است موقمی که فوت کرده است نشانشان را بعضی از رفقای شان برداشته اند اگر این قبیل اشخاص هستند که واقعاً جای بسی خوشوقتی است مرد درستکاری بوده چند دوره هم نماینده مازندران بوده بنده از سایرین درست اطلاعی ندارم و از دولت خواهم می کنم همانطوری که آقای دکتر راجی فرمودند اگر وقت داشته باشند خیلی خوبست يك لایحه کلی دولت بیاورد بجلس که بچه قبیل اشخاص بچه قبیل کارمندان باید کمک بشود بچه میزان که فردا و کیل مجلس وزیر متفاد اعمال نفرزند کند که فقط يك اشخاص همین آنهاست که دسترس بمقامات متنفذ مملکت دارند مشمول يك اضافاتی بشوند ولی اشخاص دیگر مردمان بیچاره که دسترس بمقاماتی ندارند کارمندان که دسترس ندارند محروم بشوند از طرف دیگر هم می خواستم عرض کنم که يك اعتراض کلی هست باین قبیل کارها که مجلس شورای ملی فقط وقتش برای این است که مقرری یا اضافه حقوق و این قبیل کارها که جز خالی کردن خزانه دولت فایده دیگری ندارد بپردازد اساساً ما بایستی بکارهای عمرانی و تولیدی بپردازیم و کار برای مردم تهیه بکنیم که این قبیل اشخاص دنبال آن کارها برونند و آسایش آنها تأمین شود متأسفانه ما همیشه دو آزمایش و سازمان هستیم برای نمونه بنده عرض میکنم که با کمال حسن نیت آقایان نمایندگان دوره پانزدهم آمدند قانون برنامه هفت ساله را تصویب کردند بخیال اینک کاری برای مردم تهیه می شود يك سال صبر کردند در این يك سال آزمایش معلوم شد که جز ضرر و خسارت چیزی متوجه مردم نشد آنچه وعده و نوید ها لوله کشی شهرها برق شهرها و اسفالت خیابانها همه اش حرف بوده است الان يك نظر بگزارش سناتور های محترم که بعنوان نمایندگان انتخاب شدند و از برنامه هفت ساله يك گزارشی تهیه کردند بکنید اگر آقایان يك نظر اجمالی بآن گزارش بیندازند توجه خواهند فرمود که بنده چه عرض می کنم بنده کاری بر رئیس برنامه ندارم مرد خوبی است شاید بعضی افراد خوبی هم آنها باشند بنده با فرادش هم کاری ندارم ولی می ترسم امسال هم مادر آزمایش باشم آخر سال گذشت يك دفعه از طرف مجلس شورای ملی با از طرف يك نفر از سناتورها گفته بشود که آنها سوه استفاده شده است و آن وقت يك کمیسیون دیگری تعیین شود باز هم برود تأیید کند که امسال این کار را کردند و بعد هم مکافات و مجازاتی در بین نباشد و ما مثل سایر سازمانها و تشکیلات مملکتی همیشه در آزمایش باقیم و پول ماهیین طور نفله بشود دو بیست میلیون این جا صد میلیون جای دیگر بنده هفتاد و نود میلیون تومان برنامه برای راه آهن بود چه معین

کرده است در این اوضاع فعلی دنیا که اساساً با این وسایل نقلیه سریع السیر اصلا راه آهن پهناور نمی دانم چه معنی دارد شما در بعضی از این دول بزرگ پیدا کنید که يك متر راه آهن بکشند راه آهن اصلا دیگر موضوع ندارد این پولها را باید صرف کارهای تولیدی کرد یعنی این نود میلیون تومان صرف کارخانه های قند و چغیر های دیگری شود که این مردم بیچاره ای که هر روز بامراجعه می کنند کار می خواهند برای آنها بتوانند کار فراهم کنند و اینها بروند مشغول کار بشوند سالی ۱۸۰ میلیون تومان دولت بابت خرید قند و شکر و پارچه بخارج میفرستد خوب یکی از این سالها این دو بیست میلیون تومانی که خرج بیخودی می شود این پولی که باید بریزیم دور بدهید ده تا کارخانه تهیه کنید تا آنچه که مامی خواهیم از این ده تا کارخانه تویه کنیم و پول ما هر سال دو بیست میلیون تومان بخارج نرود بنده نمی دانم که چرا دولت ها يك کارهای روبراه می کنند که هم رفع بیکاری از مردم می کنند هم این که مردم از کارهای دولتی اقل فرار کنند و اجتناب بکنند یکی از چیزهایی که بنده لازم می دانم در این موضوع باید تذکر داده بشود آن اشخاص است که بعنوان نماینده اقتصادی در دول خارج هستند شما ملاحظه بفرمائید چند نفر از این خزانه فقیر مکت پول میگیرند که بعنوان نماینده اقتصادی در فلانجا مشغول مطالعه باشند بنده در بدو افتتاح دوره شانزدهم سؤالی از دولت آقای ساعد یا آقای منصور الملک کرده بودم گفتم این قبیل اشخاص که در خارج هستند بعنوان مطالعه اقتصادی بعنوان نماینده اقتصادی و آنهاست که در سال ۱۳۲۸ ارز گرفته اند صورت آنها را بجلس بیاورند متأسفانه هنوز نیاورده اند بنده حالا سؤالم را تکرار می کنم اینها يك چیزها اثر ست که مقدار اسکناس هارا کم می کند پول را کم می کند دولت را دچار زحمت می کند يك مردمان بیچاره ای در تمام مملکت هستند و تحصیل کرده هم هستند کار برای آنها فراهم نیست ولی این طور پولها از بین میرود بنده در آخر هرایضم توجه دولت مخصوصاً آقای فیم الملک وزیر مشاور را جلب می کنم نسبت برزله زدگان لاریجان که پس از آنکه زلزله آمد باران شدیدی آمد و دوات را خراب کرد والان مردم بیچاره بدون پناه در يك جای خطرناکی هستند از آبجلی تا آنجا یکساعت بیشتر راه نیست اگر این مورتورهای برف يك کن گوزارت راه آورده یکساعت برود با آنها کمک بکنند این راه باز میشود همه جور می شود باین بدبخت ها مساعدت کرد آقای نهمت وزیر هم الان در خارج قول داده بودند باین قسمت توجه بفرمائید . جناب آقای رفیع یادداشتی مرحمت کرده اند که راجع بعملیات فرانسویها که نسبت بسلمین مراکش يك اجناسات و تصدیقاتی می کنند صحبت شود (صحیح است) و واقعاً کمال تأسف است (صحیح است) و ما که يك ملت مسلمانی هستیم کمال تأثر و انوار خودمان را از این عملیات فرانسویها که نسبت به برادران دینی ما عمل میکنند ابراز میکنیم و استدعا میکنم که مجلس شورای ملی اگر مقتضی می داند يك رساله ای این از چار را اعلام بکند (صحیح

است) بنده در آخر بیان نام مجدداً راجع باین لایحه تقاضا میکنم که بایستی دولت يك لایحه ای بیاورد که بجه قبیل کارمندان بایستی کمک بشود و الا اگر این موضوع مرسوم بشود بنده عرض کردم که بیست سال دیگر باید یک میلیون نفر اینطور کمک بکنیم

رئیس - پیشنهاد کفایت مذاکرات رسیده است قرائت میشود

(پیشنهاد آقای غلامرضا فولادوند بشرح

زیر قرائت شد)

پیشنهاد کفایت مذاکرات میکنم

رئیس - آقای فولادوند

غلامرضا فولادوند - بنده عقیده ام این است که آقای مغیر کیسیون بوجه بهتر بود که کفایت برقراری مستر بیا را در گزارش خودشان قید می فرمودند که نمایندگان با علم باستحقاق و عدم استحقاق رأی بدهند فعلا هم مذاکره بقدر کافی شده است و بنده معتقدم روی هر ماده ای آقای مغیر کیسیون توضیحات لازم را بدهند که اگر استحقاق دارد رأی بدهند و اگر ندارد رد کنند.

رئیس - آقای مغیر

دکتر کیان (مغیر کیسیون بوجه) - در جواب فرمایشی که آقای فولادوند فرمودند لازمست عرض کنم که کیسیون بوجه تصور می کرد بنامت سوابقی که اکثر آقایان نسبت به حال این اشخاص دارند و همه همکاران مجلس کم و بیش آنها را می شناسند احتیاج بتوضیح زیادی نیست بطلاعه سابقه عمل نسبت باین گزارش این بود که در گزارش کیسیون بوجه شرحی بعنوان توضیح گفته شود بنده فقط برای استحضار آقایان و بطور اجمال چند نفر از آقایان را ذکر می کنم و ملاحظه فرمائید که تا چه درجه بیجا بوده است که دولت این توجه را بکند و مجلس شورای ملی این عنایت را نسبت بورت این اشخاص بیجول بدارد مثلا توجه فرمائید

مرحوم دولت شاهی یک نفر وزیر پست و تلگراف که در حین انجام وظیفه هم گویا مرحوم شده است و سوابق خدمت دولتی خیلی مفصل دارد وضع زندگانی این شخص بواسطه پاک و درست رفتاری و عدم تعطل در زندگی اش بشکلی در آمده است که بعد از مرگش دولت وضع زندگی بازماندگان او مخصوصاً عیال آن مرحوم را بطوری دیده است که ناچار شده است يك وظیفه ای برای آنها پیشنهاد بکند این را خود آقایان تصدیق میفرمایند که وزیر متوفی ما زیاد داریم اگر منظور این بود که بهر وزیری که میبرد برای وراثت يك شهریه ای پیشنهاد بشود بایستی که فرض فرمائید برای صد نفر از آنها پیشنهاد شده باشد فقط وراثت این یکس نفر که تا این درجه وضعتان رفت آور بوده است ذکر همه است و غالباً هم گمان میکنم اینطور است فرض فرمائید نفع الاسلامی نماینده دوره ۱۴ مجلس شورای ملی که خانواده و شخص او را خیال میکنم احتیاج بعمری نباشد (صحیح است) آقایان خوب می شناسید که این قبیل اشخاص که شاید چندین نسل بایران خدمت کرده باشند و تا آن درجه هم رعایت دوستی و صداقت را کرده اند

اگر بعد از مرگشان وضع بازماندگانشان باین شکل بشود که نسبت بورانشان پیشنهاد کمک بشود بقیه بنده اصلا بحث و ذکرش بماندازه ای تأثر آوار است که بهتر این است خودداری بشود. مرحوم عباس درونوش مدیر کل سابق راه آهن که باز اکثر آقایان می شناسند که يك نفر از مهندسين عالی رتبه ایران که شاید در سن سی و چند سالگی، چهل سالگی برای تحصیل با اروپا رفت و بنده ایشانرا از مدت ها قبل می شناسم یعنی در حدود سی سال قبل با ایشان آشنائی داشتم و بزندان گانی شخصی ایشانهم آگاهم، این شخص شریف بعد از اینکه تحصیلات خودش را در ایران خاتمه داد با اروپا رفت و تحصیل کرد و اینجا هم که آمد بانهایت صداقت که شاید بدستی این شخص کمتر ما بتوانیم اشخاص را بشماریم سمت مدیر کلی وزارت راه و مدیر کلی راه آهن را عهده داز بود آقایان آذربایجانی ما هم شاید از خدمات این شخص اطلاع داشته باشند بالاخره این شخص که مرحوم شده است هیچ نوع مابدی و دارائی و هیچ زندگی برای اولادش نگذاشته است يك مبلغ مختصر برای قردادانی از خدماتش پیشنهاد شده است مرحوم داور هم که باز شاید ذکر اسامی احتیاج بتوضیح نداشته باشد مردی که با صداقت و باهولت تا این درجه بایاقت و کاردانی بملکات ایران خدمت کرد در تمام این مدت طوری رفتار کرد که بعد از مرگش کمترین دارائی برای اولادش باقی نماند و برای مادر آن مرحوم يك مبلغی پیشنهاد شده مرحوم چشیدی را آقای اسلامی فرمودند بنده خیال میکنم احتیاج بذکر نباشد. مرحوم شامرخی که در آذربایجان (نورالدین امامی - در انجان) بدست متجاسرین تیر باران شد اگر این شخص را تا این درجه هم دولت و ملت ایران نسبت ببازماندگانش قردادانی نکند نتیجه چه خواهد شد؟ مرحوم مهندس ضیاء پسر مرحوم ضیاءالواظمین نماینده چند دوره مجلس شورای ملی که یکی از اکثرین و متزه ترین عناصری بود که در وزارت راه بانهایت صداقت بعد از تحصیلات در اروپا خدمت کرده مرحوم جرجانی، دکتر جرجانی که در دانشگاه تبریز بود و در حین انجام وظیفه مرحوم شد با آن تحصیلاتی که داشت وضع زندگی و وراثت امروز طوری مختل شده است که در نهایت سختی و تنگدستی زندگی میکنند این چند نمونه از اینها بود که خود بنده هم اطلاعاتی از وضع زندگی اینها داشتم، سایرین هم اطمینان داشته باشید همین نحو است و ضمناً بخواهم عرض کنم که نگرانی نداشته باشید که مبالغ این پیشنهادات بعد از چند سال زیاد بشود و به آلف والوف برسد برای اینکه قید شده است هم در قانون وظایف هم در این قانون که با اشخاص ذکور ناموقی که سنشان بیلغ برسد داده میشود و با اشخاص انث ناموقی که شوهر بکنند داده میشود. اینها يك دوره هائی است که خود بخود میری میشود بنده تصور میکنم خیلی شایسته است که يك ملت قدر شناس و حقیقتان نسبت باین اشخاصی که مرحوم شده اند و وراثتشان هیچ وسیله زندگی ندارند تا این درجه مورد توجه قرار بدهد و این عنایت مختصر را دوباره بیان بکنند. بنده تقاضا میکنم بنده اینکه بحث زیادی بشود در این لایحه

آقایان بصوب آن روح این مرحومین و اشخاص شریف را شاد بکنند

رئیس - آقای رضوی بفرمائید

رضوی شیرازی - بنده متأسفانه مطالعه کرده ام در قالب موارد ضمن اینکه يك لایحه ای مطرح است فرمایشاتی از طرف آقایان میشود ولی درست حلاجی نمیشود توضیح وائی در پیرامونش داده نمیشود این رشته مطالب در نظر آقایان نمایندگان که از اطراف و جوانب هر موضوعی اطلاع دارند چندان اهمیت ندارد زیرا آنها استماع خودشان را به اطلاعات خودشان ضمیمه میکنند و زود تر میتوانند تصمیم بگیرند ولی در خارج اشخاصی که اخبار مجلس را می خوانند می بینند که يك رشته مطالب در ضمن گفتگوها گفته شده و حرف های حسابی هم بوده آنها مسکوت مانده و توجه نشده تصور میکنند باینکه مجلس شورای ملی گوشش بدهکار برای شنیدن حرف های حسابی نیست از این جهت بطور کلی، نه در این لایحه بخصوص، بنده مخالفم بچردانیکه دو نفر حرف زدند و يك رشته مطالب گفته شد پیشنهاد کفایت مذاکرات بیايد و مطالب حلاجی نشده منتهی به رأی بشود، این اساساً علت مخالفت بنده بود با موضوع پیشنهاد کفایت مذاکرات و در ضمن راجع باین لایحه بنده خواستم یاد آوری کنم که بنده خودم نمی دانم که آیا يك قانون خاصی دارد این موضوع که پیشنهاد کمک و مساعدت بجه طبقه و بجه مردمی بشود یا نه؟ (دکتر کیان - دارد) اگر چنین قانونی هست ممکن است يك توضیحی اگر صلاح باشد داده شود تا اینکه ذهن ما و افراد خارج روشن بشود و اگر نیست چنین مطلبی آنوقت بنده منتقدم که از همین فرصت استفاده بکنیم و از دولت تقاضا کنیم که يك چنین لایحه ای را، يك چنین قانونی را پیشنهاد بکنند که از تصویب مجلس بگذرد البته نسبت بقراری که در اینجا ذکر شده است غالب افرادشان را همانطوری که فرمودند آقایان می شناسند و نسبت با افرادی هم که نمی شناسند البته از اطلاعاتی که سایر همکاران و افراد خارج داشته اند می شود کسب نظر کرد که مردمان اهل و مستحق هستند ولی بطور کلی اجازه دادن این موضوع که همینطور در ضمن يك لایحه متمم بودجه یا طبق يك قانون خاصی يك پیشنهادی از برای يك خانواده ای باشد بدون اینکه يك ضابطه کلی از نظر شخصیت متوفی یا صلاحیت بازماندگان در کار باشد عمل لنوی است چه مبلغ کم و چه زیاد باشد اگر بنابر اهلیت و استحقاق باشد بنده مبلغ زیاد را هم مخالفتی ندارم ولی اگر بنابر اهلیت و استحقاق نباشد آنوقت البته موضوعی است که مجلس باید برضایت بدهد اینست که خواهش میکنم توضیحی داده شود بنده ضمناً می خواهم از فرصت استفاده کنم و عرض کنم که نسبت بعملیاتی که قرانوی ها در مراکش کردند اذاه حقتش نشد اگر بناهود دولت فرانسه پاساير دول استعمار طلب این رفتارها را نسبت بملل نکند شهرهای آراسته و زیبائی که عروس دنیا بش می گویند نمی توانستند دوست کنند سابقاً حرم این مطالب از طرف دانشمندان گفته شده است يك ژنرال

آمده اهالی را با سختترین وضعی قُورده حمله و عتاب فرار داده و بعد برای ترساندن و رنجاندن آنها عده ای از ایلات را دستور داده که بیایند بروند و آنها را مورد عتاب قرار بدهند قوائی که باید از شهر دفاع بکنند جمع آوری شده و در همین حال رفته اند پادشاه و رئیس مملکت را مورد تهدید قرار داده که حتماً حزب استقلال را منحل کند (آزاد - حزب استقلال منحل نمی شود) و این عمل يك عمل بسیار ظالمانه و چابرا نه است که اساساً تاب شنیدنش هم از برای هیچ فردی نیست خاصه ما که يك ملت مسلمانی هستیم و از شنیدن اینکه يك چنین رفتار ظالمانه ای از طرف يك حملتی که مدعی تمدن است و مدعی است که پرچم دار تمدن می باشد بهیچوجه شایسته نبوده و قابل تحمل نیست و از این جهت است که بنده از چهار مسلمانان ایران را باین وسیله ابراز میکنم (صحیح است)

رئیس - آقای کفیل وزارت دارائی

کفیل وزارت دارائی - فرمایشات جناب

آقای رضوی بسیار اصولی بود و البته باید بیک مقررانی باشد که این مقررات شامل همه باشد و اجرا بشود هیچ تردیدی نیست ولی این مسائل يك مسائلی نیست که بشود يك کلیت قطعی هم برایش قائل شد که وقتی کسی روی جریانی یا حوادثی يك صدماتی بهش وارد میشود این صدمات باید بطور خاصی جبران بشود. ما يك قوانینی داریم برای اینکار بازنشستگی، وظایف و يك چنین چیزهائی که الان میری است چنانکه در همین لایحه هم ملاحظه فرموده اید يك کسی ۱۵۰ تومان می گیرد این بر طبق همان قوانین است ولی چون وضع يك وضع استثنائی بوده و خدماتش طوری بوده که دولت مجبور بوده يك قدر شناسی بیشتری بکند و همین جهت این لایحه را آورده چنانکه جناب آقای دکتر کیان مغیر کیسیون بوجه توضیحات کافی دادند و بنده را از توضیح دادن در يك قسمت زیادی مستغنی کردند ولی در چند مورد است که بنده ضروری می دانم که توضیح عرض کنم مثلا ملاحظه فرمائید دکتر سید احمد معینی يك کسی بوده است که برای مأموریت رفته در يك نقطه بدآب و هوائی حاضر شده است در آنجا خدمت کند و وقتی رفته آنجا مرده ما باو هیچ چیز نمی توانیم بدهیم یعنی مشمول مقررات قوانین تقاعد یا بازنشستگی یا وظیفه نمی شده ناچار برای این مورد خاص بوده است که باید پیشنهاد بشود بمجلس شورای ملی بفرش فرمائید شاهرخی این يك کسی بوده است که در قضایای ۱۳۲۴ آذربایجان سرپرستی نشده بوده

بعد او را از بین برده اند و از بین رفته، مجبوریم بورنه این شخص کمک بکنیم اگر دولت از ما مورد شناس قدر شناسی نکند خیلی بد است باید ما قدر شناسی بکنیم یا فرض فرمائید در ردیف ۱۴ وراثت مرحوم علی اکبر شاهرخ افسر شهربانی این مرد به از يك عمر خدمت چهل و دو تومان و هشت ریال بهش تعلق می گرفته است کسی که يك عمر خدمت کرده است نمی شود به چهل و دو تومان هشت ریال بر گزارش کرد (ارباب - افسر بسیار خوبی هم بود) برای وراثت این شخص خواسته شد که يك چیزی زیاد تر داده شود و همینطور دیگران علی ای حال بنده می خواستم نسبت بفرمایشات آقای رضوی عرض کنم که قانون داویم ولی بعضی موارد استثنائی پیش می آید و محتاجیم که يك کمک بیشتری با اشخاص بکنیم

(۴) - **تقدیم چهار فقره لایحه بوسیله آقای کفیل وزارت دارائی**

کفیل وزارت دارائی - در ضمن از موقع استفاده می کنم چند لایحه است تقدیم می کنم یکی لایحه ایست برای این که اجازه داده شود بدولت که بهای اراضی یوسف آباد که بقیت کمی بکارمندان دولت فروخته شده است این قیمت بصرف اصلاح همان کوی یوسف آباد برسد یعنی خیابان سازی مسجد سازی - حمام و میدان (نمایندگان بسیار خوب است) (شوهرتري - مخصوصاً کوی غفاری) لایحه دوم این است که اجازه بدهند که يك میلیون به باشگاه هواپیمائی کشوری از سال ۱۳۳۰ کمک بشود، لایحه سوم راجع است بمسائلیت لوازم استخراج شرکت نفت ایران از کمک که این شرکت الان مشغول کار است و لوازم هم بکمک رسیده (آزاد -

از شرکت نفت انگلیسها مالیات نمی گیرید آنوقت از شرکت نفت ایران که جنس وارد می کنند مالیات

میگیرید) درست در جواب فرمایشات سرکار این لایحه آمده که چون از آنها نمی گیریم از اینها هم نگیریم بنا بر این جای عصبانیت ندارد. يك لایحه دیگری است برای معارج میزبانی املاک مزروعی که بوجوب قانون باید میزبانی بشود و مالیات بآنها تعلق میگیرد و محتاج بيك معاراجی است این لوازم را تقدیم مجلس می کنم.

رئیس - باید رأی گرفته شود به پیشنهاد کفایت مذاکرات (آزاد جناب آقای رئیس ما تقاضای دو فوریت لایحه معافیت گمرک را می کنیم) هر وقت مطرح شد می توانید بیايد باه امضاء باشد

(۵) **بقیه مذاکره در گزارش کمیسیون بودجه راجع به شهریه ها**

رئیس - رأی گرفته می شود به پیشنهاد کفایت مذاکرات آقایانی که موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد پیشنهادات قرائت می شود (بشرح زیر قرائت شد)

مقام محترم ریاست مجلس پیشنهاد می نمایم بند ۳ از ماده واحده بطریق ذیل اصلاح شود دوهزار ریال از مبلغ فوق تا خاتمه تحصیل به آقای احمد نفع الاسلامی پسر آن مرحوم تحت نظر وزارت فرهنگ پرداخت خواهد شد و بعد از خاتمه تحصیل مبلغ فوق عیناً بورت آن مرحوم طبق مقررت پرداخت میشود

رئیس - آقای بهادری

بهادری - اولاً بنده از دولت در این قسمت متشکرم که نسبت بورت مرحوم نفع الاسلامی يك کمکی کرده اند و پیشنهادی که بنده داده ام پیشنهاد خرج نیست چون هزار ریال برای وراثت مستمری قرار داده اند چون آقای احمد نفع الاسلامی پسر مرحوم نفع الاسلامی الان در لندن مشغول تحصیل هستند و غیر از این هزار ریال هم ممر معاش دیگری ندارند بنده این پیشنهاد را برای این کردم که تا خاتمه تحصیل دوهزار ریال از هزار ریال را بدهند بآقای احمد نفع الاسلامی و وقتی مراجعت کرد مطابق قانون بورتش داده شود آقایان توجه فرمائید و امیدوارم که با پیشنهاد بنده موافقت فرمائید

رئیس - آقای شاهی موافقت؟

شاهی - بنده موافقم

رئیس - باید رأی گرفته شود و اکثریت نیست (شوهرتري - تنفس بدهید) مطابق آیین نامه مدت جلسات باید سه ساعت باشد و الان با جلسه خصوصی که حساب هود دوساعت نیم بیشتر نیست و آقایانی که بیرون رفته اند نیم ساعت غیبت برای آنها محسوب می شود (صحیح است)

(۶) **تعیین موقع و دستور جلسه بعد**

ختم جلسه

رئیس - فعلا جلسه را ختم میکنم جلسه آینه روز سه شنبه دستور دنباله این لایحه و بعد لایحه اسکانس

(نیم ساعت بعد از ظهر جلسه ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت